

עלון המשק

גבעת היום הקיבוץ המאוחד

יום ר', ט' תשרי תשכ"ח 13.10.67

ע ל ו ן 796

ע ל א ר ג ו ן מ ש ק י

בעיות למחשבה ולעיון

עם קבלת תכנית המשק תשכ"ח, חרבה עלינו לשאול אם ההתארגנות הקיימת היא המתאימה והיעילה ביותר במשק גדול כגון שלנו, ואם החוצאות של שנת תשכ"ז, לאור האומדן המשוער, הנן הטובות ביותר שאפשר להשיגן בתנאים הקיימים.

במצב של הקפאת היקף היצור החקלאי בארץ ברוב הענפים יש לחפש יתר דיווחיות על ידי התארגנות טובה יותר, ועל ידי רכישת ידע וניצולו בכל שטח ושטח. יש שלשה שלבים הקובעים את עבודת הענף:

1. הקבוצה המקצועית או צוות הענף.
2. ארגון סקטורלי
3. ריכוז משק וריכוז כלכלי.

1. הקבוצה המקצועית

בתנועה הקבוצית כולה וגם אצלנו לא שמנו לב לקיומה התקין של הקבוצה המקצועית ולא היתה מחשבה משותפת איך צריכה לפעול קבוצה זו (מלבד שחית קפה ומסיבות מפעם לפעם).

הקבוצה המקצועית היא קודם כל תא חברתי שחלקו רב בקליטת אנשים למשק, בגלוי כשרונות והעלאהם, ובגישור בין הבדלי גיל וגישה. הרמה המקצועית של הענף תלויה בהרבה בשיחופם של העובדים בו ובחלוקת האחריות בין כל חברי הצוות. מדובר אצלנו על ענפים שהמחזור השנתי שלהם הוא בין חצי מיליון למיליון לירות, ולכולם יש סביב עשרה או יותר עובדים בכל יום. התפקידים במסגרת הקבוצה המקצועית הם:

(א) רכוז הענף. לא נהוג אצלנו לבחור רכוז ענף; או שהוא ממנה את עצמו, או שמטילים עליו את הריכוז. בשני המקרים השיקולים שונים תמיד שיקולים לטובת הענף ואף לא תמיד לטובת האיש, ויש לשאוף למחזוריות בתוך הקבוצה המקצועית.

(ב) סדרן עבודה בתוך הענף - תפקיד שצריך להתחלף כל 3 חודשים בין רוב עובדי הענף.

(ג) קשרים עם מוסדות חוץ - מנהל ההדרכה, ארגונים מקצועיים ומוסדות שיווק. רצוי שחברים אחדים, ולא תמיד המרכז, יהיו חברים במוסדות שיווק או במוסדות ארגון איזורי ומקצועי ויפעלו בשטח המקצועי במסגרת האיזור, ע"מ לתרום את שלהם וללמוד מהישגים וכשלונות של אחרים, ולהביא את הידע חזרה לתוך הקבוצה המקצועית. לא רצוי לרכז את כל הכלליות בידי איש אחד, כי אז הוא יהיה עסוק יתר על המידה ולא מעורה מספיק במה שנעשה בענף בביח.

(ד) איש מנהל סטטיסטי, המלווה את הענף יום-יום. ניהול זה חייב להיות שונה מענף לענף. פה זה יהיה הספקי עבודה, שם מצב בריאות או ניצולת מזון, ועוד. איננו מחכוין לריכוזים של מספרים אחרי חצי שנה או שנה, אלא למספרים המלווים שרטף את הענף ומבהירים מצב מסוים, למשל: חמוחה בסככה מסוימת של הודיים, או מצב התעברות לפי חודשים ברפת. הסטטיסטיקה היא כלי עזר חשוב במידה והיא מלווה את הענף באופן יום-יומי, ולכן יש לטפח רישום וניהול קבועים.

(ה) איש של בעיות טכניות, הדואג לקשרים עם מוסדות כגון השמליה, מסגריה, מוסך. בכל קבוצה יש איש עם גישה לבעיות אלה; בכל ענף יש טרקטור אחד או יותר הזקוק להשגחה ולטיפול שרטף. לכאן שייך גם החזקת מבנים ותיקונים סדירים, החשובים במיוחד אצל בעלי חיים.

בזה לא מניתי את כל התפקידים שיש לקבוצה המקצועית, והם כודאי שונים מענף לענף.

(2) א ר ג ו ן ס ק ט ו ר ל י ו ו ע ד ת מ ש ק

במשקנו קיימים 3-4 ענפים גדולים המחנהלים כפי שהם מתנהלים, והקשר עם המוסדות הכלכליים של המשק הוא מקרי בהחלט. אינני זוכר ישיבה של מרכז המשק והרכז הכלכלי עם קבוצה מקצועית פעם בחודש, או ביקור שבועי ביום קבוע בענף, לפגישה לשם ליבון בעיות במקום. כלי הרכב או העניינים הם כה בלתי סבלניים עד שמרכז המשק, מרוב עניינים, אין לו זמן עבור העניין שלמענו הוא נבחר והוא! לקדם ולטפח את הענפים במשק. אינני מחכוון באופן אישי למישהו. בהיותי זקן מנהלי הענפים בגבעה-חיים עברו בדרכי הרבה מרכזי משק, אך תמיד אותה תמונה: יש מרחק בין הקומה העליונה ובין הנעשה בענף; היוזמה והדיון בעניינים באים אחרי הזמן. לכן הגעתי למחשבה על ארגון סקטורלי. יש למעשה שלשה סקטורים במשק:

1. בעלי חי (ואני כולל ברפת את המרעים, אף כי שאפילו שנוי זה לא הגשמו).
2. מטעים כולל פרדס
3. שלחין כולל כותנה, תפוחי-אדמה, הירס, סלק-בהמות.
- (4) סקטור לא מוגדר עדין הם גידולי הפלסטיק; כאשר יתנספו לורדים גידולי ירקות בחימום, יהוו אלה סקטור רביעי.

נציג אחד מכל סקטור, יחד עם מרכז המשק והרכז הכלכלי, יהוו את ועדת המשק, אשר מרכז המשק יהיה מרכזה. כל נציג מציג את בעיות הסקטור שלו, כמוכן בשיחוף עם מרכזי הענפים השונים. ועדת משק זו תשב וחווון באופן מסודר במשך היום בכל העניינים המשקיים, אחת לשבוע, כשהיא מזמינה נציגים של ענפים בודדים, לפי הצורך. 150 ימי עבודה אלה יחזירו יתר בעלי התפקידים, במידה והוצאה זו של ימי עבודה עוברת את הנורמה של הכלליות. בזה תהיה אפשרות לקיים ועדת משק פעילה, ולא אחרי שעות השוק ב-9.30 בערב, דבר שגורע מערכה ולמעשה היא איננה קיימת כלל ואנחנו בדרך להפך למשק אדמיניסטרטיבי, על כל מגבלותיו והסרונותיו ובלי היתרונות שלו.

במשך השנים יש לשאוף לכך כי חבר שיצא ללימודי חקלאות גבוהים יתמחה באחד משלושה-ארבעה הסקטורים, כך שבפרספקטיבה לעתיד יכלול כל סקטור אגרונום בעל ידע ספציפי/בשטח זה.

3. מ ר כ ז ה מ ש ק מרכז את ועדת המשק והנו במיוחד נציג של אותם הענפים אשר אינם נכללים בסידור הנ"ל, ושל השרותים החקלאיים כגון מוסך, מסגריה, חשמליה. מרכז המשק דואג לבצוע ההחלטות של ועדת המשק ועומד תחת בקורתה. למען לא תהיינה אי-הבנות: כפי שהחלטות המזכירות מחייבות את המזכיר, כך תחייב החלטת ועדת המשק את מרכז המשק. במידה די שחילוקי דעות, יש להעביר את הדיון למליאת המזכירות.

אני רואה ערך רב ביותר דמוקרטיזציה של חיינו ע"י שיחוף בדיונים ובהכרעות, יוזמה ומחשבה של מספר גדול יותר של חברים בתוך הענפים, ויצירת קשר הדוק יותר בין המוסדות הנבחרים ובין מקומות העבודה. רב המרחק בין הרגש בעלות של חבר על משקו ובין זה שחלק מהיבול נרקב בשדה וזה איננו מטריד את מנוחת הציבור - והאחריות מוטלת על המוסדות הנבחרים בלבד.

פ ר נ ו
XXXXXXXXXXXXXXXXXX

" ברית התנועה הקבוצית מצרפת ברכתה הרבים בפרוס השנה החדשה. לכל ברכה שליחות משלה, ואילו הברכה לשנה החדשה יש בה משהו פורקן לצורך דוחק. דומה שאין לו קיום לעולם, אלא אם כן תהא הברכה עושה דרכה: מאדם לאדם, מציבור לציבור, ומעם לעם. תרומתה של הברכה מכוונת לבנין ולקדמה ויש בה הרבה מאור פנים וקרבת לבבות. היא יונקת ממקורות של חסד ואין כמוה לפיוס ולסליחה.

נמצאת ברית התנועה הקבוצית מברכת את חבריה העושים במלאכת יומם, בשנה טובה ומבורכת, ונמצאו היחידים כולם והחברה הקבוצית השלמה, מוסיפים על הברכה, כל אחד כיכלתו וכהישג ידו. תהא זו ברכה פורצת וכובשת ונכבשו לה כולם כולם.

"תכלה שנה וקללותיה וחלל שנה וברכותיה" - רצון חמים זה המקופל בפרידה מן השנה החולפת, אינו כולו אמת. כל נחטא לה לשנה החולפת, כי לא לבט כריחות היא צריכה. אין קלה לעצמה וברכה לעצמה. וראוי לאזרחיה של ישראל וליהודים באשר הם, להפריד משנת השכ"ז, כשהם עומסים ממטענה לקראת ימים באים. תכלה קלה המלחמה וחלל ברכת השלום, לישראל ולכלל האדם."

(מתוך עלון ברית התנועה הקבוצית)

מ כ ל י א ל כ ל י

ה י ד ע ת ?

מבעיות הכשרת חברות לניהול ענפי שרות וכלכלת הבית

יצאתי לסיור בענפי החצר עם 3 האורחים מארצות הברית הנמצאים אצלנו במסגרת של חילופי חקלאים. כדגיל, מי שיצא נשכר מהסיור, זו הייתה אני כי ראיתי חידושים שכלל לא ידעתי על קיומם.

לאחר החיעצויות ממושכות בהן השתתפו: חברתינו מועדת המטבחים, החברות העובדות במטלה ההדרכה של משרד החקלאות, ופעילי רשות ההשכלה של הברית, סוכים:

באחת מסלכות הפיטום של ההודיים בשטח הלול יש מתקן האבסה אוטומטי. כשהנך נכנס לסככה, בולט קודם כל מה שאין שם - אין שם חבריות הערובה לחוכם שופכים את שקי התעלבה הכבדים שמביאים אותם על הגב מהטנק. במקום זה עובר לאורך הסככה, במרחק נוח מהקירות, רבוע גדול של איבוס צד ונמוך, ובתוכו שרשרת. שעון אוטומטי מפעיל את השרשרת שלש פעמים ביום לשעה אחת, ובאמצעותה זורמת התערובת ישר מהטנק לאורך כל האיבוס, בכמות מדודה ומספקת לפיח של העופות הזלזלניים.

במסגרת המדור לחברות שלידי רשות ההשכלה יוקם מרכז לימודי בנחניה, בכית המיוחדת שהוקם ע"י משרד העבודה, בו חלמדנה חברותינו בקורס לכלכלת-בית, שהנהו חלק מאחכנניח הלימודים הנלמדים באולפנא של רשות ההשכלה..

לכלמח הבית בנחניה והקורס לניהול השרוחים במדרשת ע"ש רופין.

עלון ברית החנועה הקבוצית "דמיון מזרחי"

(מתוך דו"ח על חוג לתנ"ך, יומן אשדות)
בחנ"ך ישנן הרבה גוזמאות. שמואלי הסביר לנו שכאן פועל הדמיון המזרחי. בעיקר בהחשב לכל זה אירע בימים מקדם, כלנו קבלנו את ההנחה הזאת כמתקבלת על הדעת. לאחר מלחמת ששת הימים החילוטי מפסק בהסבר זה. תחלתי להאמין שכל העובדות הניראות בעינינו כגוזמאות אינן אלא דברים כהויתם.

בשעה טובה דמוצלחת נכנסו המשחככים לבתים החושים - כשהזרנו מהחרמון ראינו שם אור בראשונה! אמרה אחת האורחות מו"ל: "כשבאנו לפני שבועיים, הבתים עדין לא היו גמורים; בשבועיים אלה נכנסו, השטח מסביב נעשה ירוק, והבוקר ראיתי אישה שחלת גינה" גם המושגים של מהר ולאט הנם יחסיים ותלויים מזוית המסחכל!

ננסה לתאר בדמיוננו מה יהיה בעוד אלפיים שנה. הגיעה כבר שנת 3967, והחוב לפנ"ך ממשיך להחקיים. מאורעות הימים הללו יכנסו בודאי לספר החנ"ך והנה, בהגיע החוב לפרק המספר על מלחמת ששת הימים יחמהו החכרים חמה: האין זה יחכן שדברים בלתי רגילים כאלה קרו כאן? מדריך של החוב יסביר אז ללומדים, שלפני אלפיים שנה, דהיינו בשנת 1967, היו האנשים במזרח התיכון פרימיטיביים, ונוסף לזה הדמיון המזרחי ... נניח לזה, נחיה ונראה.

תיקון גג המועדון

באחד היומנים האחרונים קראנו, בין ידיעות המזכירות, משפט קצר והחלטתי "תיקון גג המועדון: הוחלט לא לבצע השנה תיקון יסודי".

הננו מתפלאים על החלטה זו שנתקבלה מכלי שחברי המזכירות מצאו לנכון להכנס למצעדון ולראות את המצב כפי שהוא, או לבוא בדברים עם העובדת האחראית.

הגב של המועדון דולף זה כמה שנים, ועקבות הדליפה ניכרים היטב בצורת כחמים מכוורים על החקרה והקירות. המועדון זקוק באופן דחוף לסיוד ולצביעה, וגם הוסכם על כך עם רכז הבניה, אך אין כל ערך לבצע עבודות אלה, שגם הן יקרות, בלי תיקון יסודי של הגב. באו גשמים ראשונים בלבד, וכבר ישנם כחמים וטובים.

המועדונים בכל משק ומשק יש להם צורה נאה ביותר - לא מדובר כאן על פאר - שאם לא כן, אין לו למועדון זכות קיום. חבל שהמועדון שלנו, אחד הראשונים בהתישבות העובדת, איבד את צורתו בגלל חוסר דאגה להחזקה שוטפת.

המזכירות נקראת לדון מחדש בתוקן הגב ולאפשר לשרות למועדון צורה נאותה.

ע ל י ז ה

חברים רבים שואלים וחוזרים ושואלים: "עד מתי נראה טרסים בחור הלכלוך השורר באולם הפועל?" יש מי שאחראי לעניני הרבות, ויש גם מי שאחראי לאולם הפועל, ובין שניהם אין מי שדואג לידבר פשוט, לקחת מטאטא ולטאטא את האולם.

שמואל שכטר

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ה ק פ י ד ו ע ל ש ע ו ת ד ו א ר

אפשר לקבל ולמסור דברי דואר - כולים, גלויות, אגרות, חבילות, מכתבים ושומים, בין השעות 9 - 11, ו-12-14.

השעה מ-11-12 מוקדשת למיון הדואר הנכנס ולרישומו, ע"מ שאפשר יהיה בשעת הצהרים להחתים חברים במקרה הצורך, ולחלק דברים דחופים בזמן.

לאה מבקשת וחוזרת ומבקשת - וחברים נדרשים להענות לבקשה זו - לא לפנות אליה בדבר דברי דואר בין השעות 11-12 ולאפשר לה עבודה הקיינה, ללא עצמנות ומאמץ מיוחדים.

XXXXXXXXXX

במסגרת הצוות האיזורי החקיימה השבוע אצלנו הרצאה של ד"ר חיים יחיל על שלמות הארץ. ד"ר יחיל, אשר בנו הצעיר נפל בקרבות ירושלים, טען לקיום ארץ-ישראל שלמה, על המיעוט הערבי הגדול שבה, וכאתגר לעליה גדולה.

Handwritten notes and signatures at the bottom right of the page.